

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 32 (1961) 1995 m. rugpjūčio mėn. 22 d. Eina 40 Metus. Melbourne

Kalbėdamas keliems šimtams maldininkų, Sv.Tėvas tęsė jau kurį laiką trunkantį savo svarstymų ciklą apie moters pašaukimo šeimoje ir visuomenėje išskirtinumą bei kilnumą. Kaip pats Popiežius pasakė pradėdamas šį ciklą: šiais mąstymais jis nori prisidėti prie pasirengimų 4-tajai pasaulinei moterų teisių ir socialinio statuso konferencijai, kuri, Jungtinių Tautų Organizacijos rengiama, įvyks šių metų rugsėjo mėnesį Kinijos sostinėje Pekine. Šį kartą Popiežiaus svarstymų tema buvo moters - mokytojos ir auklėtojos pašaukimas.

Šiais laikais pagaliau galime konstatuoti labai svarbią žmonių bendruomenės gyvenimo taisyklę. Daugumoje pasaulio kraštų, moterys, lygiomis teisėmis su vyrais, dirba švietimo struktūrose. Tai ne tik liudija apie vis labiau suvokiamas ir žmonių gyvenime įsitvirtinančias moterų teises, bet pirmiausiai laiduoja geresnės kokybės, humaniškesnį bei labiau balansuotą patį auklėjimo procesą.

Vaiko auklėjimas prasideda dar prieš gimimą. Pirmieji žmogaus ryšiai su pasauliu mezgasi dar motinos įsčiose. Gimęs kūdikis irgi pirmiausiai iš motinos gauna visa, ko reikia jo vaikystės amžiui ir brandai. Tačiau moters vaidmuo, moters įtaka vaikui negali paliauti

Moters įtaka vaikui

ypač berniukui, išaugus iš vaikystės amžiaus. Brestančiam žmogui reikia balansuotos vyriškos ir moteriškos šeimyninės, o platesniu mastu - socialinės aplinkos. Dėl to, - kalbėjo Popiežius, - reikia džiaugtis, kad moderniose demokratinėse kultūrose, ir moterys yra pilnateisės auklėjimo bei švietimo struktūrų narės. Reikia taip pat siekti, kad toks pat požiūris, ta pati nuostata, įsivyratų visose pasaulio kultūrose.

Vatikano dienraštis L'Osservatore Romano spausdina Maria Cecilia Zaffi trumpus apmąstymus apie popiežiaus Jono Pauliaus II laišką moterims. Kaip apmąstymų įžangoje sako pati autorė, ji norėjusi pabrėžti tas popiežiaus dokumento vietas, kur Šventasis Tėvas išreiškia dėkingumą moteriai. Pats popiežiaus laiškas moterims prasideda dėkingumo pareiškimu, jaudinančiu savo nuoširdumu žmogiškoje plotmėje ir įgaunančiu kristologinę dimensiją, kur popiežius pripažįsta, jog vien dėkingumo nepakanka. Popiežius asmeniškai ir visos Bažnyčios vardu išreiškia apgailestavimą už amžių bėgyje moterų patirtas skriaudas. Dėkingumas moteriai - tai pirmiausiai teisingumo aktas,

kylantis iš būtinybės atsisteisti už moters orumo pažeidimus ir visokį išnaudojimą bei diskriminaciją; tai įvertinimas už heroišką „Taip“, kurį daugybė moterų savo gyvenime ištare naujai gyvybei, nors jų pačių gyvybei grėsė pavojus.

Popiežiaus Jono Pauliaus II moterims ištartas „ačiū“, tampa kreipimusi į pasaulio galinguosius, į

atsakinguosius už tautų likimus, kad jo parodytas dėkingumas rastų išraišką valstybinių institucijų potvarkiuose ir įstatymuose, turinčiuose lengvinti moters dalią.

Sventojo Tėvo dėkingumas moteriai taip pat skamba kaip linkėjimas ir paraginimas, kad moterims būtų suteikta daugiau vietos visuomeniniame ir bažnytiniame gyvenime. Čia verta prisiminti kitą popiežiaus laišką - laišką kunigams Didžiojo Ktvirtadienio proga, kur popiežius rašo: „...moteris kartu su vyrais turi dalį Kristaus pranašiškoje misijoje. Tą patį galima pasakyti ir apie jų dalyvavimą Kristaus kunigiškoje ir karališkoje pasiuntinybėje“.

Popiežiaus dėkingumas moteriai skamba kaip „amen“ - „teešie“ pasakytas moteriai už jos pasiaukojimą ir už jos altruizmą. Moters atsakymas į Sventojo Tėvo pasakytą „ačiū“, tai dėkingumas, kurio trokšta Kristus. Jeigu teisingai rašoma, tai Kristus pirmiausiai ir ypatingai trokšta, kad jį tikėtų. Paskui - dėkingumo. O šis dėkingumas jo mokyinyje tampa jo sekimu.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

„Kiekvienas Jūsų kraujo lašas testiprina Lietuvos valstybę“

Pranas Abelkis

Sie žodžiai iškalti liepos 15 d. prie Veiverių esančiame Skausmo kalnelyje pašventintame paminkle „Žuvusiems ginant Lietuvos laisvę“. Čia veiverietės šaulės D.Raslavičienės rūpesčiu 1987 m. buvo pastatytas pirmas medinis kryžius, vėliau perlaidoti sovietinių okupantų ir jų talkininkų Veiverių apylinkėse nužudyti Lietuvos rezistentai partizanai.

Laisvės kovotojų atminimo įamžinimas - tai už mūsų tautiečių - Lietuvos šaulių sąjungos emigracijoje Romo Kalantos šaulių kuopos (vadas A.Gudonis) St.Petersburge, Floridoje, surinktas lėšas dovana Tėvynei Lietuvai. Paminkle įrašyti dosniausi aukotojai: Amerikos lietuvių klubas, Amerikos lietuvių tautinė sąjunga, St.Petersburgo lietuvių pensininkų klubas, Beach Memorial Home, A.P.Gudonis, A.H.Bacevičius, A.Baranauskas, A.Paulionis, K.A.Grigaitis, A.Grabauskas, V.A.Gedmintas ir kt. Įspūdingą paminklą, kainavusį apie 12 tūkst. Lt., iškalė akmentašys G.Gvazdaitis iš Kazlų Rūdos.

Apie atgyjančią Kryžiaus, o kartu ir Lietuvos dvasią, kuri padės pasiekti galutinę pergalę, kalbėjo Lietuvos kariuomenės kapelionas monsinjoras A.Svarinskas. Paminklą pašventino Veiverių klebonas kun.K.Skučas. Sugiedotas Lietuvos himnas. Kalbėjo LPKTS prezidentas B.Gajauskas, R.Kalantos kuopos vadas A.Gudonis, ISSI vadas M.Abarius, LTS pirmininkas R.Smetona, LDP pirmininkas S.Pečeliūnas, LSS vadas R.Mintautas, Prienų meras S.Urbonas, perskaitytas į iškilmes atvykusio 1917-1920 metų Nepriklausomybės kovų dalyvio garliaviečio S.Andriušio sveikinimas. Seimo opozicijos lyderis, TS(LK) pirmininkas prof.V.Landsbergis, priminęs didvyriškai Spartos gėnėjų įvykdytą įsakymą, kalbėjo, kad šitame Skausmo kalnelyje palaidoti žuvę Lietuvos partizanai, garbingai

įvykdę įsakymą. Netoli ta diena, kai mūsų tautos didvyriai bus pagerbti visi ir įvertinti jų nuopelnai Tėvynei.

Skausmo kalnelyje (iš 40-ties Veiverių apylinkėse žuvusių partizanų) perlaidoti 1989-1990 m. 33 partizanai: medicinos sesuo Raselė Kleizaitė, 14-metis Kaziukas Ugonis, gimnazistai Algis Simanskis, Antanas Martinaitis, Algis Stačiokis, Vytautas Vasiliauskas, kapelionas Justinas Lelešius („Grafas“), žuvęs Birutės rinktinės štabe, ir kt.

Iškilmų pabaigoje nuaidėjo saliuto salvės žuvusių Lietuvos laisvės kovotojų garbei.

Paminklo pašventinimo iškilmėse dalyvavo Trakų rinktinės Naujojoje Anglijoje vadas A.Zenkus, JAV kariuomenės plk.ltn. K.Gedmintas iš Kolombijos (Pietų Karolina), nemažas būrys šaulių iš Čikagos. Sveikinimą Lietuvai perdavė Karinės krikščionių draugijos Europos asociacijos viceprezidentas, Norvegijos karininkas I.Woltas.

LSS vyrų choras „Perkūnas“ padainavo Amerikos lietuvių dainą „Laisvės varpas“, taip pat „Zemė sapnuoja Laisvę“, „Vienlangėj grytelėj“, moterų ansamblis (L.Užkurnienė, E.Radauskienė, M.Burbienė) - „Si žemė šventa - Lietuva“ ir kt. Eiles skaitė akt. K.Genys ir 1941 m. tremtinys M.Babonas.

Už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus šv.Mišias Veiverių bažnyčioje aukojo monsinjoras A.Svarinskas, Veiverių ir Silavoto kleb.kun.K.Skučas ir V.Petrusevičius.

Po pamaldų prie paminklo ir atgal garbingi svečiai važiavo kun.K.Skučo restauruotomis karietomis, kurias traukė žirgai pakinkyti klebono siūtais pakinkais.

L.A.“

Derliaus Džiaugsmas

Paulius Augis sukūręs daug meno grafikos paveikslų, išgarsėjęs ne tik Lietuvoje, bet ir Europos meno parodose. Jis gimė Zemaičių Kalvarijoje 1909.9.2, mirė Čikagoje 1960.12.7

Rugpjūtis - katalikiškos spaudos mėnuo Australijoje

Remkime „Tėviškės Aidus“, skaitykite, platininkite. Pradėjus antra pusmetį, dar trečdalis skaitytojų neapsimokėjo prenumeratos. Nedelskime. Kas tik galime - savo auką atsiųskime!

ALK Federacijos Valdyba

Už dviejų metų minėsime pirmosios lietuviškos knygos, Martyno Mažvydo katekizmo išleisto 1547 m. Karaliaučiuje jubiliejų. Minėjimai numatomi Vilniuje, Karaliaučiuje ir Ragainėje, kur Mažvydas baigęs Karaliaučiaus universitetą kunigavo. Tam tikslui, pirmosios lietuviškos knygos 450 metų jubiliejaus minėjimui ir visiems renginiams organizuoti Lietuvoje jau yra sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja pats min.pirm. Sleževičius. taip pat yra norima minėti jubiliejų praversti per UNESCO įrašant į minėtinių datų kalendorių, kas plačiai išgarsintų Lietuvos vardą.

Martynas Mažvydas parašė ne vien tik katekizmą, bet ir religinių giesmių Giesmininką. Tais laikais lietuviai dar gausingai gyveno visoje Prūsų Lietuvoje, nes ir Karaliaučiaus miesto bažnyčiose dar buvo laikomos pamaldos lietuviškai. Karaliaučiaus universitete buvo įsteigta lietuvių kalbos katedra, kuri ruošdavo lietuviškai kalbančius kunigus ir mokyklų mokytojus.

Lietuvybė labai nukentėjo kai po didžiojo maro 1710 m. smarkiai sumažėjus gyventojų skaičiui, Vokietijos valdžia atkėlė daug imigrantų. Vakarų Europoje vykstant religiniams karams tarp katalikų ir protestantų buvo daug pabėgėlių, kuriuos Prūsijos valdžia viliojo į nuo maro ištuštėjusias lietuvių sodybas. Užplūdo nauja imigrantų banga iš Salzburgo ir Bavarijos, Prancūzijos hugetonai ir Sveicarijos bei Škotijos kalvinistai arba reformatoriai. Kai pritrūko tuščių sodybų, valdžia pradėjo imigrantus apgyvendinti lietuvių sodybose, padarant lietuvius tų atkeltųjų imigrantų baudžiauninkais.

Stiprų smūgį lietuvių kalbai sudavė Otto Bismark, vokiečių „Geležinis kancleris“, kuris pradėjo siaurinti lietuvių ir lietuvių kalbos teises, bet vistiek lietuviybė išsilaikė Maž.Lietuvoje net iki Hitlerio laiku. Maž.Lietuvoje, arba Karaliaučiaus srityje, lietuviybę galutinai sunaikino rusai, kurie okupavę Maž.Lietuvą nužudė, badu numarino arba deportavo į Sibiro vergų stovyklas 1.200.000 žmonių. Jų tarpe apie 600.00 lietuviškos kilmės, o kraštą apgyvendino blogiausios kilmės slavų kolonistais.

Martyno Mažvydo knygos jubiliejus liečia visą Lietuvą, nes tai prieš 450 metų išleista pirmoji lietuviška knyga. Tos knygos bebuvu likę tik 2 egz. Karaliaučiaus universiteto bibliotekoje. Tos knygos po karo viena atsidūrė pas lenkus Torunėje, o antra pas rusus Odesos universitete. Abi knygos „brolių“ slavų pavogtos nuo lietuvių.

Rusijos universitetų bibliotekose yra daug brangių istorinių knygų, kuriuose caro ir mūsų laikais sovietinės okupacijos metais

M. Mažvydo² knygai 450 metų

Rašo Albinas Pocius

pavogtų iš Vilniaus ir mūsų didikų rūmų bibliotekų. Petrogrado, Ermitazo meno galerijoje, kurią rusai taip didžiuojasi, beveik pusė visų paveikslų ir statulų yra pavogta iš Vilniaus, Voložino ir Biržų. Tai Radvilų, Pacų, Oginskių ir kitų mūsų kunigaikščių pilių išvogti meno kūriniai. Lietuviams niekada nereikėjo vogti svetimus meno kūrinius ar istorines knygas, nes mes turime savo kultūrą ir savo

kūrybinius darbus, kurie šimtmečiais bylojo apie lietuvių tautos gyvastingumą prie Baltijos, Nemuno, Neries ir Priegliaus krantų.

Martyno Mažvydo pirmosios knygos minėjimo planus truputi temdo rusų atsisakymas leisti minėjimą rengti Karaliaučiuje ir Ragainėje, nes rusų nuomone čia esanti „senosios Rusijos žemė“, kad ten prieš vokiečių atsikraustymą gyveno lietuviai, rusų panslavistai

nenori net girdėti. Jiems nuo amžių ten esanti slavų žemė taip kaip australų juodukams visur esanti „Sacred Land“.

Kaip ten bebūtų. Ar rusams patinka, ar ne, bet pirmosios lietuviškos knygos 450 metų jubiliejų mes vistiek minėsime, nes mes turime pilną teisę sakyti, kad Maž.Lietuva, tai nuo amžių lietuvių žemė, mūsų protėvių šventa tėviškė, kuri mums pagal paveldėjimo teisę pilnai priklauso. Pagal tarptautinę teisę pavogtas daiktas ar žemė niekada negauna įsisenėjimo teisės ir turi būti grąžinta tikriesiems savininkams ir atlyginta už padarytus nuostolius.

Parapija - broliška bendrija

Prahoje vyko Europos katalikų pasitarimas tema: „Europos parapijų ateitis“. Dalyvavo 350 atstovų - vyskupų, kunigų, diakonų, vienuolių ir pasauliečių iš 18-os Europos kraštų. Diskusijose ir pranešimuose daugiausiai dėmesio buvo skirta Vidurio ir Rytų Europos kraštų parapijų gyvenimo atnaujinimui ir, bendrai, tikinčiųjų bendruomeninio sąmoningumo stiprinimui. Ypač akcentuota, kad parapija yra tas pirmutinis ir pamatinis Bažnyčios vienetas, kuriame tikintieji buriasi į brolišką bendriją. Dėl to, reikia ugdyti tokį sąmoningumą, kad krikščioniškas bendruomeninis gyvenimas nesiribotų vien sekmadienio mišių lankymu atsitiktinai pasirinktoje bažnyčioje, bet kad kiekvienas krikščionis jaustųsi ir savo mažosios bendruomenės - parapijos atsakingas narys. LRTV

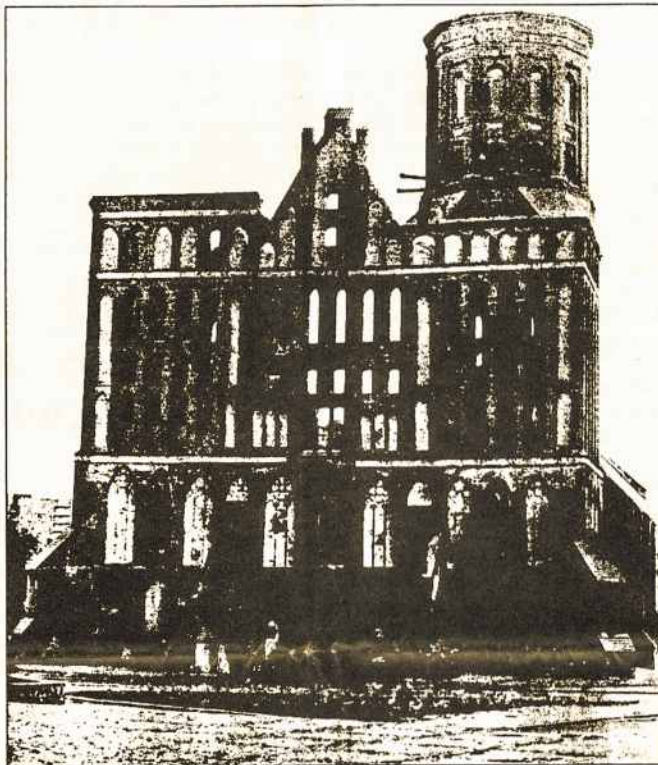
TAIKOS DIENA

Vatikano spaudos salė paskelbė būsimosios pasaulinės taikos dienos temą. Ateinančių metų sausio pirmąją minėsime taikos dienas Sv.Tėvas parinko temą: „Duokime vaikams taikos ateitį“.

Pasaulinė taikos diena bus minima jau 29 kartą. Pirmoji, popiežiaus Pauliaus VI-ojo valia, buvo švenčiama 1968-ųjų sausio 1-ąją.

Pranešdama Sv.Tėvo parinktą temą būsime Pasaulinei taikos dienai, Vatikano spaudos salė paskelbtoje notoje kartu pažymi, kad savo kreipimesi, skirtame taikos dienai, Sv.Tėvas rašys apie vaikų žmogiško orumo pažeidimus mūsų laikais vykstančiuose karuose, apie pusei viso pasaulio vaikų šiandien dar neprieinamą švietimą, apie socialinius ir ekonominius pasaulio valstybių kontrastus, dėl kurių pirmiausiai vaikai kenčia badą ir skurdą.

Popiežiaus kreipimasis bus paskelbtas šių metų rudenį. LRTV

Didžioji dalis Karaliaučiaus atrodo kaip ir ši šimtmetė katedra, karo metu sunaikinta ir palikta pražūčiai.
Nuotrauka Leonardo Sargailos

Lietuvos jauni fizikai tarptautinėse varžybose - Olimpijadoje

Tarp liepos 3 ir 17 į Australiją buvo atvykę iš Lietuvos Fizikos Olimp mokyklos Vilniuje, penki rinktiniai fizikos studentai su šios mokyklos direktore Danute Ūsoryte ir prof. Pavlu Bagdanovičium.

Jie atvyko į tarptautinę fizikų Olimpijadą, XXVI International Physics Olimpiad 1995. Dalyvavo studentai iš 51-nos valstybės. Šią Olimpijadą organizavo Canberros universitetas. Lietuvos studentai gražiai atstovavo Lietuvą, ne tik savo dalyvavimu. Danielius

Rutkauskas varžybose laimėjo trečią vietą Bronzos Medalį. Tomas Juknevičius gavo pagyrimo žymenį. Uždaviniai buvo patiekti anglų kalboje ir jie buvo išversti į lietuvių kalbą. Pasibaigus Olimpijadai būsimeji mokslininkai buvo nuvežti į Tidbinbilos erdvės stebėjimo stotį (Space Tracking Station), parlamento rūmus ir kitas žymesnes vietas Canberroje.

Sydnejuje jaunaisiais mokslininkais rūpinosi Sydnejaus Apylinkės valdyba. Valdyba yra giliai dėkinga I.irR.Kalėdams, B.irA.Sidarams, K.irL.Protams, Juozui Dambrauskui ir Jonui Muzrimui už jaunųjų Lietuvos svečių globą jiems būnant Sydnejuje.

Ypatingas acitū Bronei ir Alfonsui Sidarams, kurie suruošė svečių išleistuves liepos 17 d. Svečių vardu nuoširdžią padėką išreiškė sydnėjškiams prof. Pavlas Bagdanovičius, įteikdamas lietuvių bendruomenei dovaną su svečių parašais.

Tenka pastebėti, kad prof.P.Bagdanovičius yra baltgužių kilmės ir Aleksndr.Jakušev (Jakuševas) rusų tėvų sūnus iš

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Klaipėdos.

Valdyba dėkoja Sydnejaus jaunimo grupei per Andrių Lašaitį, kurie svečiams parodė Sydnejaus gyvenimą per jaunimo akis.

Jauni svečiai visi jau pramokę gerai angliškai ir rimtai ruošiasi moksliniam darbui baigę studijas. Sėkmės jums jaunuoliai ateityje.

kor.

Franjo Tudjman

Rašo dr. Jonas Kunca

Bosnija-Hercegovina buvo nepriklausoma valstybė neuokliktam šimtmetį. Po Bažnyčios skilimo ji liko Romos įtakoj. Nuo 15-to šimtmečio 400 metų šalį valdė ją užėmę turkai. Per tą laiką dalis gyventojų perėjo į musulmonų tikybą, o serbai į ortodoksų. Kroatiai liko katalikai. Taip atsirado lyg ir 3 tautos ne tiek pagal jų kilme, kiek pagal religiją.

Po II-ojo Pasaulinio karo, pagal Versalio sutartį, Kroatija, Serbija ir Bosnija-Hercegovina buvo atskirtos nuo Austro-Vengrijos imperijos ir sukurta nauja Jugoslavijos karalystė. Laikas parodė, kad tokia dirbtinai sulipdyta valstybė išsilaikyti negali.

Per II-ąjį Pasaulinį karą serbai ir musulmonai dalyvavo Tito partizaniniam kare prieš vokiečių, o Kroatija buvo vokiečių pusę padedama Hitleriui likviduoti partizanus.

Pasibaigus karui buvo atstatyta Jugoslavija ir persekiojami tie, kurie buvo eję prieš partizanus. Dabartinis Kroatijos prezidentas, Franjo Tudjman, aktyviai dalyvavo partizanų kovose prieš vokiečius.

Greit jis tarpo jauniausiu generolu Jugoslavijos armijoje. Bet 1961 m. jis pasitraukė iš armijos ir atsidavė istorijos studijoms, kurių dėka iš Tudjman'o aršaus komunisto tapo kroatas nacionalistas ir dar labai aktyvus. Už tai buvo pasodintas į kalėjimą 1971 m. ir antrą kartą 1980 m. Iš kalėjimo buvo paleistas, kai Belgrade iškilo S.Milosevic, kuris išnaudojo serbų patriotinius jausmus, kad patektų į aukščiausią valdžią. Milosevic pradėjo skelbti Didžiosios Serbijos idėją. Tuo tarpu Tudjman mobilizavo kroatų patriotus, kad atskirti Kroatiją nuo Jugoslavijos ir paskelbti ją nepriklausoma valstybe. Tudjman'ui pavyko laimėti prieš komunistinę opoziciją, ir jis buvo išrinktas prezidentu. Belgrade sukurtyti ir apginkluoti Kroatijos serbai nugalėjo Tudjman'o pasiūstą miliciją ir beveik 1/3 Kroatijos atsiskyrė pasiskelbus nepriklausoma Krajina. Tai buvo didelis Kroatijos ir Tudjman'o pralaimėjimas, kurį Kroatijos prezidentas sugebėjo paversti pergale vos po 3 metų. Vietoj liūdėti ir dejuoti, Tudjman'as tyliai

organizavo drausmingą, gerai paruoštą armiją. Nežinia iš kur jis gavo modernių ginklų. Atrodo, jis sugebėjo apeiti ginklų įvežimo suvaržymą.

Stropiai buvo paruoštas Krajinos atgavimo planas. Per 3 dienas Krajina buvo užimta ir vėl įjungta į Kroatiją. Tarp kitko kroatų armija pralaužė serbų apsupimo žiedą apie Bihač miestą, kur buvo 200.000 musulmonų pabėgėlių. JTO ir europiečiai to nepajėgė, geriau sakant nenorėjo padaryti. Pasaulis yra linkęs užstoti kairiuosius, bet šį kartą buvo priverstas pripažinti kroatų sumanumą ir karingumą. Serbų agresija Bosnijoje savime sustojo. Sumišę serbų vadai kaltina vienas kitą dėl įvykusios karinės katastrofos, verčia jie kaltę ir Milosevic, kam jis neatėjo padėti Krajinos serbam. JTO bene yra patenkinta, nes jai nebereikia kasdien aiškintis, kodėl ji nesustabdo serbų agresijos. Kroatiai išsprendė šį reikalą.

Skaiciuojama, kad apie 200.000 serbų pasitraukė iš kroatų užimtos teritorijos. JTO teks jais rūpintis. Dalis pabėgėlių važiuoja į pačią Serbiją, kuri vargu juos galės tinkamai priglauti. Vietoj Didžiosios Serbijos Milosevic dabar turi naujų sunkumų su savo tautiečiais pabėgėliais.

Kroatijoje Tudjman'o prestižas labai iškilo. Kurį laiką jis galės valdyti kaip iki šiol: vienos partijos sistemoje. Bet palaiptis turės būti prieita prie demokratino režimo.

Visaip galima žiūrėti į Tudjman'o kraštutinį nacionalizmą, bet reikia pripažinti, kad jis yra racionalus valstybės vyras, sugebėjęs per rekordinį laiką įvesti tvarką savo krašte ir dar suorganizuoti efektyvią armiją, kuri žaibo greitumu sutriuškino Krajino 50.000 dydžio kariuomenę. Ko gero jis išsprendė, ko JTO nesugebėjo padaryti: sustabdyti serbų agresiją ir pabėgėlių žudynes. Tuo jis priartino Balkanus prie taikos. Vargu serbai dar norės pulti Bosnijos miestus galvodami apie galimą kroatų įsikišimą. Užgirti verta ir tai, kad Maskvai dabar gal nebūs progos kištis į tos Europos srities reikalus.

Norint ar nenorint Tudjman'o pavyzdys mus verčia pagalvoti apie mūsų vadus Vilniuje. Koks skirtumas! Mūsiškiai valdo ne tiek dirbdami, kiek kalbėdami. Tos kalbos, berods, žmonėm padodo, kaip rodo minios elgesys „Žalgirio“ stadione, kur susirinko tūkstančiai sutikti krepšininkų. Mėginančius sakyti politines kalbas, vyriausybės ir opozicijos vadus, minia nušvilpė...Geras išėjimas.

Iš Lietuvos, per Japoniją į gyvenimą

Italijos katalikų dienraštis „Avvenire“ skaitytojams pristato neseniai Prancūzijoje išleista Yukiko Sugihara knyga „6000 vizų į gyvenimą“. Ponia Yukiko Sugihara knygoje pasakoja Lietuvos žmonėms pakankamai gerai žinomą istoriją: apie savo vyrą Chiune Sugihara, buvusį Japonijos konsulą Kaune, 1940-ųjų metų vasarą, sovietams jau okupavus Lietuvą, išdavusį tūkstančius vizų iš Lenkijos nuo nacių persekiojimų bėgusiems žydams. Knygoje ramiu tonu, pasakojama apie anas sunkias dienas, nors Japonijos konsulo veiksmus tikrai galima laikyti žmogiskumo pavyzdžiu - Japonijos užsienio reikalų ministerija net tris kartus jį buvo išpėjusi, kad vizos neturi būti duodamos, nes Japonija ir Vokietija dar 1936 metais buvo pasirašiusios vadinamąjį anti-Kominterno paktą, o vizų išdavimas žydams galėjo būti palaikytas priešišku aktu valstybei sąjungininkei. Konsulas ne tik rizikavo netekti darbo (iš tiesų), grįžęs į Japoniją 1947 metais Chiune Sugihara buvo atleistas iš darbo Japonijos užsienio ministerijoje), bet ir užsitraukti persekiojimą; kaip diplomatas jis nusikalto savo vyriausybės nurodymams, tačiau kaip žmogus puikiai suprato, jog žydams, bėgantiems nuo nacių persekiojimo, per Japoniją pasiekti JAV ar būsimąją Izraelio valstybę buvo vienintelis išsigelbėjimo kelias. „Lietuva nebėra nepriklausoma valstybė: tapo sovietine respublika, nedelsiant grįžkite“, - siuntė pakartotinus raginimus Japonijos užsienio reikalų ministerija, o konsulas 1940 rugpjūčio mėn. dar išdavinėjo visas. Sunku pasakyti, kiek žydų tautybės žmonių išgelbėjo Japonijos konsulas Kaune - manoma, kad nemažiau 6000, nes oficialiai buvo išduota 2.092 vizos, iš jų nemaža dalis visai

šeimai. Japonijos užsienio reikalų ministerijoje visa tai buvo pavadinta „Lietuvos byla“, tačiau apie ją niekas nekalbėjo iki 1968 metų, kol tuometinis Izraelio ambasados Tokijuje patarėjas Nishri nepradėjo ieškoti konsulo, norėdamas atsidedoti jam už gyvybę išgelbėjusią 1940 metais Kaune išduotą Japonijos vizą. 1985 metais buvo labiausiai įsimintini, - knygoje „6000 vizų į gyvenimą“ rašo Yukiko Sugihara - Izraelio vyriausybė buvusiam Japonijos konsului Kaune Chiune Sugihara įteikė „Pasaulio teisuolio“ premiją. Pasaulio teisuolio vardas suteiktas beveik 800 asmenų, bet mano vyras buvo pirmasis japonas, nuspelnęs šios premijos, - neslepia savo pasididžiavimo ponia Yukiko Sugihara, kartu prisimindama, kad po premijos įteikimo, jos vyras ir toliau norėjo likti kuklus ir nepastebimas, sakydamas, jog visai nereikia to triukšmo spaudoje ir televizijoje. „Kaip diplomatas, aš galbūt padariau klaidą, bet jut negalėjau palikti pražūčiai tūkstančių žmonių, manimi pasitikėjusių. Manau, kad pasielgiau teisingai...“ Chiune Sugihara, buvęs Japonijos konsulas Kaune mirė 1986 metais, sulaukęs 86-erių metų amžiaus. 1991-aisiais Japonijos užsienio reikalų ministerija ne tik jį reabilitavo, bet ir po jo mirties grąžino diplomato titulą.

Lietuvių Radijo Tarnyba
Vatikane

Nelegali emigracija

V akarų Europos valstybėse yra aktuali nelegalių imigrantų problema, ypač po komunistinių režimų žlugimo Rytų Europoje. Spauda dar kartą atkreipė dėmesį į nelegalius imigrantus po neseno tragiško įvykio: Vengrijos -

(Nukelta į 4-tą psl.)

Premjerą Čikagoje egzaminavo trys šimtai tautiečių

Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas A.Sleževičius, atostogaujantis JAV, Čikagoje susitiko su lietuvių bendruomenės atstovais.

Į didžiąją salę Pasaulio lietuvių centre pasiklausyti premjero susirinko daugiau kaip 300 žmonių. Svečią pristatė Seimo narys daktaras K.Bobelis.

Kalbėdamas apie A.Sleževičiaus Vyriausybės pasiekimus, K.Bobelis paminėjo ir žalą, kurią, anot jo, yra padarę buvusi Vyriausybė savo nevykusiomis reformomis. Po tokio K.Bobelio pareiškimo auditorija pradėjo garsiai protestuoti ir šaukti, jog tai - neteisybė. Tik publikai nurimus, buvo pakviestas kalbėti pats Ministras Pirmininkas.

Savo kalbos pradžioje A.Sleževičius apgailestavo, jog daug brangaus laiko buvo sugaišta bandant išaiškinti, kas daugiau prisidėjo prie Lietuvos išlaisvinimo, kurie buvo geri ir kurie blogi. „Kaip lietuviui, kaip žmogui tas yra nesuvokiama“, - sakė premjeras. Ir dėl to, anot jo, gerokai sulėtėjo mūsų valstybės vystymosi tempai.

1992 metų rinkimų rezultatai, pabrėžė A.Sleževičius, nebuvo tautos klaida, kaip kad aktyviai bandoma įpiršti teigiant, „jog tauta

suklydo, išrinko ne tuos, apsiriko, po to pasitaisys... Iš tikrųjų tam buvo sudarytos prielaidos“. Premjero nuomone, 1992 metai visais aspektais buvo esminio lūžio metai dėl to, jog buvo bandoma atrasti kelią, kad visų politinių jėgų politikos orientyras būtų nepriklausomas Lietuvos ekonomikos ir valstybingumo įtvirtinimas. Toliau savo kalboje premjeras bandė įrodyti, kad jo Vyriausybė kaip tik eina šiuo keliu.

Beveik pusantros valandos trukusioje kalboje premjeras aptarė dabar Vyriausybėje vyraujančias nuomones, kalbėjo apie mafiją ir kyšininkus, aiškino priežastis, dėl kurių buvo daromi pakeitimai ministrų kabinete. Premjeras gynė lito susiejimą su doleriu, sakė, kad, jo nuomone, Lietuvos bankų sistema yra stabili, kad bankrutuojantys bankai nedaro esminės žalos, nekelia ypatingų problemų.

Baigęs savo kalbą, Ministras Pirmininkas A.Sleževičius atsakinėjo į susirinkusiųjų klausimus. Paklaustas, kaip vertina savo auditoriją, premjeras atsakė, jog auditoriją labai kvalifikuota, persunkta susirūpinimu Lietuvos ateitimi.

ELTA

Reabilitacijos stovykla nukentėjusiems nuo Černobylio avarijos

Irena Audrukaitienė

Anykščių poilsio namuose „Silelis“ jau trečius metus ilsisi nukentėję nuo Černobylio avarijos suaugusieji ir cerebraliniu paralyžium sergantys vaikai. Liepos mėnesį čia ilsėjosi 15 žmonių grupė - vaikai su vienu iš tėvų. Rugpjūčio mėnesį atvažiuos 25.

Galimybę pailsėti ir reabilituoti sveikatą šiems Kijevo gyventojams suteikia Vokietijos Bažnyčia - jos atstovas kunigas H.F. Fišeris. Jie užmoka žmonėms už kelionę ir

išlaikymą poilsio namuose, skiria lėšų sveikatai atgauti. Liepos viduryje jiems organizuojamoje ekskursijoje į Kryžių kalną dalyvavo ir pats H.F. Fišeris. Iki šiol ryšys iš Leipcigo buvo palaikomas per bendriją „SOS vaikai“, dabar numatyta bendrauti be tarpininkų. Poilsio namų direktorius H. Stankevičius džiaugiasi, kad pavyksta sudaryti tokias bendradarbiavimo sutartis, nes tai padeda išlaikyti darbo vietas.

„I.A.“

Būtingės naftos terminalo statytojai baiminasi bankroto

Jadvyga Pekarskaitė

Akcinė bendrovė „Kauno žemkasy“, Būtingės terminalo statybos generalinis rangovas, parengė ir išsiuntinėjo subrangovinėms organizacijoms naujas sutartis. Jomis akcinė bendrovė nori pakeisti atsiskaitymo su subrangovais terminus. Pasak „Kauno žemkasio“ generalinio direktoriaus R.Nefo, iki šiol sutartyse buvo numatyta, kad su subrangovinėmis organizacijomis generalinis rangovas turi atsiskaityti per 30 dienų pasibaigus mėnesiui. Naujose sutartyse įrašyta, kad bus atsiskaitoma tada, kai už darbus „Kauno žemkasiui“ apmokės užsakovas. Dalis organizacijų sutiko su tokiomis sąlygomis ir pasirengė toliau dirbti. Kitos bendrovės, kaip kauniškė uždaroji akcinė bendrovė „Inžineriniai tinklai“, Plungės bendrovė „Warf-Adakris“, Panevėžio ryšių objektų statytojai, dar kelios nelinkusios sutikti su naujosiomis sąlygomis.

„Būtingės naftoje“ sužinojome,

kad tolesniam darbų finansavimui trūksta lėšų, - sakė „Kauno žemkasio“ generalinio direktoriaus pavaduotojas S.Vereckis. Pasak R.Nefo, generalinis statybos rangovas buvo informuotas, kad liepos mėnesį buvo apmokėta darbų tik už milijoną litų.

„Mes su subrangovais šį mėnesį jau esame atlikę darbų už porą milijonų“, - sakė vadovas. Pasak jo, planuota įsisavinti keturis milijonus.

Generalinis direktorius klausė: „Kas bus, jei subrangovinės organizacijos, su kuriomis turi būti atsiskaityta per numatytą laiką, pradės skaičiuoti delspinigius arba paduos bendrovę į teismą?“

„Per vieną mėnesį subankrutuotume - net neturėtume tiek turto, kad užtektų atsiskaityti su pareiškusiais finansinių pretenzijų“, - baiminosi vadovai. Pasak R.Nefo, „Kauno žemkasy“ ne iš kažkur atsirado Būtingėje, o laimėjo konkursą. Buvo net atsakyta kai kurių užsakymų vien todėl, kad statybą finansuoja valstybė.

Lietuvos įmonės gamina cukrų iš Brazilijos cukranendrių

Bendrovė „Pavenčių cukrus“ perdirbo pirmąsias tonas iš Brazilijos atkeliavusio cukranendrių pusfabrikačio. Pirmąjį cukrų iš jų turi pagaminti ir Marijampolės cukraus fabrikas.

Į Klaipėdą buvo atplukdyta 16 tūkst. tonų cukranendrių cukraus iš Brazilijos. Rugpjūčio viduryje atplauks dar vienas laivas su 9 tūkst. tonų cukraus žaliavos.

„Pavenčių cukrus“ gavo 22 vagonus - daugiau kaip 1300 tonų cukraus žaliavos. „Pavenčių cukraus“ vyriausiasis inžinierius A.Deksnyš sakė, kad jos užteks 8 paroms.

Iš viso įmonei numatyta patiekti šiuo laivu atplukdyto cukraus pusfabrikačio dvejų savaičių darbui.

Pirmąją darbo dieną bendrovė pagamino 30 tonų cukraus, o antrą - apie 250 tonų produkcijos.

Į Marijampolės cukraus perdirbimo įmonę pirmieji 20 vagonų su 1200 tonų cukraus žaliavos jau atvežta. Iš viso Marijampolės įmonė perdirbs 11 tūkst. tonų iš Brazilijos atplukdyto cukranendrių cukraus.

Pasak Marijampolės cukraus perdirbimo įmonės generalinio direktoriaus Stasio Grigo, šio kiekio įmonė užteks iki rugpjūčio vidurio. Numatoma pagaminti apie 10,5 tūkst. tonų cukraus. Pirmąsias dvi savaites visas įmonėje pagamintas cukrus bus tuoj pat išvežamas iš Lietuvos parduotuves. Per dieną čia pagaminama 300 tonų cukraus.

Lietuviški cukriniai runkeliai į imones bus pradėti vežti rugsėjo pabaigoje. Pasak S.Grigo, jeigu iki to laiko vėl pristigs cukraus, Anglijos bendrovė „Man“, atplukdžiusi cukraus žaliavos iš Brazilijos, pažadėjo jos dar atvežti iš Australijos. Paprastai vasarą bendrovė „Pavenčių cukrus“ nedirba ir rengiasi priimti naują cukrinių runkelių derlių. Pernai, jau pradėjus perdirbti rudens derlių, įmonės sandėliuose dar buvo perykštės produkcijos.

Siemet jau pusė fabriko įrenginių

darbui buvo parengti iki šios savaitės ir cukranendrių iš Brazilijos perdirbimas sudarė galimybės juos išbandyti. Darbu aprūpinta pusė įmonės darbuotojų - apie 300 žmonių.

Už cukraus gamybą „Pavenčių cukrui“ mokės žaliavą nupirkusi bendrovė „Man“. Už numatytas perdirbti 12,5 tūkst. tonų įmonė turėtų gauti apie 3 mln. litų pajamų.

„Nors Žemės ūkio ministerija teigia, kad brazilško cukraus kilogramas kainuos 2,50 lito, jo kaina bus kur kas didesnė“, - sakė S.Grigas.

Už 2,50 lito cukrų įmonei parduda bendrovė „Man“. Cukraus perdirbimo įmonė, parduodama cukrų, uždės savo antkainį, į jo

Nelegaliems darbininkams Lenkijos vyriausybė skelbia karą

Lenkijoje oficialiai yra du milijonai 800 tūkstančių bedarbių. Tuo tarpu įvairių viešosios nuomonės biurų duomenimis, šalyje nelegaliai dirba nuo 350 tūkstančių iki trijų milijonų žmonių, tarp jų ir apie 400 tūkstančių svetimšalių.

Lenkijoje surasti nelegalių darbą labai lengva. Beveik kiekviename dideliame mieste prie darbo biržų „veikia“ dar vienas įdarbinimo biuras. Privažiuoja automobilis, atsiveria durys ir pasigirsta žodžiai, kad, pavyzdžiui, reikalingi du darbininkai statybose.

Nelegalus įdarbinimas Lenkijoje jau tapo savotišku bizniu, naudingi ir darbdaviams, ir darbininkams.

Darbdaviai už darbą moka gerokai mažiau, nemoka socialinio

Atsižvelgiant į garantuotą mokėjimą, buvo sudaromos konkrečios sutartys ir su subrangovais.

„Ar Vyriausybė prisiims kaltę, kai mes bankrutuosime?“ - retoriškai klausė bendrovės vadovai.

Baimindamasis finansinių sunkumų, generalinis Būtingės terminalo statybos rangovas, kaip sakė R.Nefas, jau šiuo metu lėtina ir net stabdo kai kuriuos darbus (anksčiau dirbta trimis pamainomis). Pasak jo, kol užsakovai nepatvirtins, kad yra sukaupe reikiamą sumą lėšų, dirbti toliau rizikinga.

„Tai pagrindinis mūsų objektas. Ten yra du trečdaliai mūsų technikos“, - teigė bendrovės vadovai. „Kauno žemkasy“ dar yra laimėjęs Žasių biologinių valymo įrenginių statybos konkursą, turi užsakymą darbams Lapių savartyne.

„Kauno žemkasio“ darbuotojai sakė: „Ko vertas konkursas, kai jo laimėtojas gali būti pralaimėjęs. Tai būtų patenkinti konkurentai“, - kalbėjo žmonės.

„L.R.“

Gintautas Cibas
Laima Peleckienė

kainą įskaičiuos tarą, sandėliavimo išlaidas, o iš įmonės cukrų perkantis verslininkas uždės dar savo antkainį.

S.Grigas mano, kad parduotuvėje brazilško cukraus kilogramas gali kainuoti apie 3 litus.

Parduotuvėse „Pavenčių cukraus“ produkcija pasirodys savaitę ar dvi vėliau. Šį cukrų Lietuvoje paravinėjančios bendrovės „Ardita“ vadybininkė J.Adomaitytė sakė, kad Vyriausybė pasiūlė vietoj numatyto 9 proc. pridėtinės vertės mokesčio taikyti 18 procentų, todėl cukraus kaina gali dar labiau padidėti.

Firmos, iš Pavenčių produkciją išsivežusios anksčiau, matyt, turės primokėti.

„L.R.“

Karinis bendradarbiavimas su Lenkija

Lenkijos karinis bendradarbiavimas su Lietuva vystosi daug geriau negu su kitomis kaimyninėmis šalimis, pasakė Lenkijos karinių pajėgų vadas, generolas Tadeusz Wilecki, lankydamasis Lietuvoje liepos 4 ir 5 dienomis.

Pranešta, kad Lenkijos 15-toji motorizuota divizija pasirašys sutartį su Lietuvos Geležinio Vilko brigada.

Su Lietuvos karinių pajėgų vadu, generolu Jonu Andriškevičium buvo aptarta galimybė sudaryti jungtinį Lietuvos ir Lenkijos taikos palaikymo batalioną ir oro erdvės kontrolės sistemą.

Inf.

Mažesnis Rusijos grūdų derlius skatina kviečių kainų kilimą

Pranešimas, kad šiais metais Rusijoje laukiama mažiausio grūdų derliaus per visą dešimtmetį ir Rusijai teks importuoti daugiau grūdinių kultūrų, negu buvo numatyta, padidino ekspertų susirūpinimą pasaulio grūdų ištekliais.

Pranešimas iš Rusijos atėjo po Europos Sąjungos sprendimo sustabdyti subsiduojamų kviečių eksportą iki rugsėjo mėnesio bei Jungtinių Valstijų Žemės ūkio departamento ataskaitas apie šių metų JAV grūdinių kultūrų derliaus sumažėjimą.

Cikagos būsimų sandorių biržoje kviečių kaina pakilo iki 4,35 JAV dolerio už bušelį. Ekspertai sako, kad tokios aukštos kviečių kainos nebuvo nuo 1992 metų sausio mėnesio.

„Aš manau, kad auksas pamažu išeina iš mados. Šiandien aukso vertę įgauna kviečiai“, - pasakė Didžiosios Britanijos Kembridžo universiteto ekspertas Kanakas Patelis.

Ekspertų nuomone, pasaulio kviečių atsargos 1995-1996 metais sumažės iki 107,07 milijono tonų. Anksčiau buvo prognozuojama, kad šios atsargos sieks apie 112,65 mln. tonų kviečių.

NVS statistikos komiteto duomenimis, Rusijos grūdų derlius šiais metais bus ne didesnis kaip 70 milijonų tonų. Esant tokiam mažam derliui, Rusija šiais metais bus priversta importuoti apie 10 milijonų tonų kviečių.

„L.R.“

Tačiau ar pavyks policijai įveikti nelegalaus darbo organizatorius, dar sunku pasakyti. Kai kurie apžvalgininkai mano, kad penki milijonai senųjų zlotų atlyginimo policininkui - tai vienas juokas darbdaviui. Jo kyšis gali būti daug kartų didesnis.

„L.R.“

Nelegali emigracija

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Austrijos pasienyje uždaroje sunkvežimio puspriekabėje pasienio kontrolės pareigūnai rado 18 uždususių senagaliečių, bandytų nelegaliai pergabenti į Austriją. Austrijos policija praėjusiais metais

areštavo apie 30 žmonių, priklausiusių dviems nusikalstomoms organizacijoms, gabenusioms nelegalius imigrantus. Remiantis apklausos duomenimis, tokių nusikalstamų organizacijų, palaikančių ryšius su Maskvos, Bratislavos, Budapešto, Kijevo ir

Praho mafijomis, metinės pajamos siekia šimtus milijonų dolerių. Neįmanoma pasakyti kiek žmonių nelegaliai imigruoja į Vakarų Europos valstybes. Oficialios statistikos duomenimis praėjusiais metais vien iš Austrijos išsūsdinta virš 15 tūkstančių nelegalių imigrantų.

LRTV

Tremtinių grįžimo fondo pirmininkas V.Cinauskas yra man atsiuntęs įvairios informacijos susijusios su Tremtinių Namais Vilniuje. Laikau savo pareiga šia informacija pasidalinti su lietuviais Australijoje, taip gausiai ir nuosirdžiai prisidedančiais prie šio projekto įgyvendinimo.

Esu užklauses V.Cinausko, kokių būdu bus atrenkami tremtiniai apsigyventi šiuose namuose, nes gi gali kilti abejonų, ar „nesuveiks“ pažintys ar giminytės ryšiai. Į tai V.Cinauskas atsako: „Neverta kalbėti apie kažkokį „blatą“ ar giminytės ryšius, nes pensionatas skiriamas tremtiniams ir kaliniams, kurie nebeturi giminių ir artimųjų, t.y. vienišiams ir silpnos sveikatos žmonėms. aplamai, tai Fondo rėmėjai galėtų patys sitlyti tuos parinkimo kriterijus, kas, manau, ir bus daroma ateityje. Tai būtų labai logiška, nes pinigai yra Fondo rėmėjui ir aukotojų teisë, o gal ir pareiga, yra ne tik klausti, bet ir patiems duoti atsakymus“.

Paskutiniame laiške V.Cinauskas rašo:

Tremtinių⁵ Namai

Rašo Gabrielius Žemkainis

„Iki šios dienos nuo praėjusių metų rudens esame už remontą ir rekonstrukcijos darbus sumokėję 148.099 litų. Šiandien banke turime 19.000 JAV dolerių ir trejetą tūkstančių litų. (Australijoje rugpjūčio 6 d. Tremtinių grįžimo fondo sąskaita Nr.888 „Talkoje“ pasiekė \$48,678.50. G.Z.)

Didieji lietuviai fondai JAV kol kas tik žodžiais (jų atstovai) pritaria fondo veiklai arba prisideda labai nežymiai. Daugiausiai paremia nedidelės ir neturtingiausios organizacijos ir pavieniai žmonės.

Kadangi nesame tikri, kad pavyks surinkti visą reikalingą pinigų sumą kad įvykdytumėme įsipareigojimą atidaryti šį pensionatą 1996 metų birželio 14 d., esame priversti numatyti, kad įrengsime tik trečdalį pastato ploto, kuriame gali apsigyventi tremtiniai. Tokia yra padėtis, bet mes nenuleidžiame rankų ir kol gyvi stengsimės padaryti tai ką esame įsipareigoję ir privalome padaryti.“

Atydžiai sekant mūsų spaudoje nuolat skelbiamų aukotojų sąrašus, neabejotinai su pasididžiavimu darome išvadą, kad kai reikia ant stalo dėti ne vien žodžius, bet ir dolerius, Australijos lietuviai yra jautresni už turtinguosius Šiaurės Amerikos brolius ir seseris. Neturime čia didžiulių ir turtingų organizacijų, bet daugelis jų prisideda pagal savo galimybes. Prisidėjo Krašto Valdyba, prisideda ir dauguma Apylinkių valdybų. Jokių būdu iš viso nerūšiuodamas aukojančiųjų, kurių susirūpinimas tremtiniais yra vienodai gilus ir negali būti matuojamas aukota suma, vis dėlto noriu iškelti du pavyzdžius.

Sale seniūnija, susidendant tik iš keletos vyresnių pensininkų ir ligonių, atsiuntė jiems, manau, labai didelę \$300 auką. Geelong'o lietuviai, kurių nėra daug, sukėlė \$8260.

Aukos Tremtinių namams, matau skelbtuose sąrašuose,

renkamos ir vietoj gėlių pagerbiant mirusiuosius, renkamos ir vedybų jubiliejaus proga. Jokia auka Tremtinių namams nėra per maža. Daugelis aukų yra labai didelės, jas duodant, tiems, kurie turi mažiausiai - pagalvokime ką reikšia doleris mūsų pensininkui, ko jis turi atsisakyti ištiesdamas pagalbos ranką tiems, kurie iškentėjo tikrąją tremtį.

Esame turtingi. Turtingesni širdimis.

Aukos Tremtinių Namams

Į Tremtinių Grįžimo Fondo sąskaitą Nr.888 Talkoje
\$6200 Geelongo Lietuvių Sąjunga,
\$500 ALB Krašto Valdyba, \$200
M.Vaškevičienė, \$100
J.ir.J.Zemačiai, po \$50
V.ir.P.Morkūnai, S.Daugiela,
P.Burokas \$20 J.Edwards.

Viso iki rugpjūčio 8 d.
\$48678.50

G.Žemkainis

Adelaidės Sv. Kazimiero Parapijos Narių Metinis Susirinkimas

Šie metiniai Sv.Kazimiero parapijos susirinkimai visuomet vyksta liepos pabaigoje, tad ir šį kartą susirinkome į parapijos salę liepos 30 d. 1 val. p.p.

Ne visi parapijiečiai jaučia pareigą ateiti į susirinkimus, matyt pasitiki atvykusiųjų gera valia, tad ir šįmet susirinkime dalyvavo tik 45 parapijiečiai - daugiausia tie, kurie yra vienokiu ar kitokiu būdu įsijungę į parapijos veiklą ir rūpinasi jos ateitimi.

Pasimeldus prieš susirinkimą, pirmininkauti buvo pakviestas Viktoras Baltutis, sekretoriauti - Elena Varnienė.

Darbotvarkė, kaip paprastai pereitų metų protokolo skaitymas, mandatų komisijos sudarymas (B.Budrienė, A.Kaminskienė ir J.Miliauskas), ir ilgiausiai užtrunkanti susirinkimo dalis - tarybos narių pranešimai.

Klebonas kun.J.Petraitis prisiminė mūsų didelius pernai metų darbus, ruošiantis Australijos Lietuvių Dienoms, tuomet svečių tarpe turėjome ir J.E.vysk.Paulių Baltakį, O.F.M., bei mons.Leoną Peciukevičių-Peck. Vyskupas P.A.Baltakis paskyrė mūsų kleboną kun.Juožą Petraitį MIC Australijos

lietuvų sielovados koordinatoriumi, todėl ir šįmet rekolekcijoms vesti yra atskivietęs kun.Ričardą Repšį MIC iš Lietuvos, kuris savo darbą jau yra pradėjęs.

Šiais metais parapijoje buvo 3 krikštai, 1 jungtuvės ir 13 laidotuvių. Ligonų yra virš 30, kuriuos klebonas nulates lanko, o taip pat nenuilstamai redaguoja mūsų vietinį biuletinį „Sv.Balsą“. Kas metų atliekame nemažai artimo meilės, bei šalpos darbų, aukojant našlaičiams, Lietuvos Bažnyčiai, Sv.Kazimiero Kolegijai Romoje, misijoms Popiežiui ir t.t. Parapijiečiai su dėkingumu klebonui plojo už jo nenuilstamą pastoracinį darbą ir gražiai vedamą parapiją.

Tarybos vicepirmininkas V.Baltutis, išskaičiavęs visus tarybos atliekamus darbus, paminėjo ir jų suruoštą Užgavėnių balių, „Baltijos Dieną“ ir 3 suruoštas popietes, paskelbė, kad vietoj šešių naujai renkamų tarybos narių, bus renkami aštuoni, nes du nariai - Petronėlė ir Bronius Kasčiukaičiai - dėl sveikatos turėjo iš tarybos pasitraukti.

Iždininkas V.Vencius,
(Nukelta į 6-tą psl.)

Antano Mončio kūrybinio palikimo išsaugojimo fondas

S.Daukanto 16 Palanga 5720
tel: (8 236) 53693

Brangūs adelaidiečiai,

leiskite Jums padėkoti A.Mončio fondo vardu, negailėjusiems brangaus laiko, jėgų, aukojusiems pinigų tam, kad padėti įkurti A.Mončio muziejų. Džiaugiamės, kad tolumoje Australijoje turime tikrų ir artimų bičiulių, suprantančių, kad Lietuva galės didžiuotis, turėdama šio skulptoriaus dovanotų kūrinių galeriją, kurią galės aplankyti visi čia atvykiantys. Šiuo metu remonto darbai vėl atnaujinti, nes šiek tiek paramos sulaukėme iš Palangos miesto savivaldybės ir Kultūros ministerijos. Turimos lėšos (jeigu jų užteks), leis atidaryti nors dalį muziejaus, t.y. vieną aukštą jau šios vasaros antroje pusėje. Atsiradus finansinėms galimybėms bus remontuojamas likusios muziejaus patalpos.

Atskirai norėčiau padėkoti poniai Izoldai Poželaitei-Davis, daug

dėmesio ir asmeninių lėšų skiriančiai A.Mončio muziejaus įkūrimo problemų sprendimui, atstovaujantią Fondą Australijoje. Mūsų visų bendros pastangos muziejaus įkūrimą padarys realiu dalyku, nes šiuo metu valstybė tam neturi finansinių galimybių. Naujoji Palangos miesto valdžia š.m. gegužės 29 d. priėmė svarbų sprendimą-pastatą, kuriame jau kuriamas A.Mončio muziejus perduoti Fondui 99 metams.

Adelaidės Lietuvių Bendruomenė ir ponija Isolda Poželaite-Davis yra įtraukti į A.Mončio muziejaus rėmėjų sąrašą, kas leis į jo kūrimo istoriją. Visi lankytojai žinos, kad esate prisidėję prie A.Mončio muziejaus įkūrimo, kuris bus ne mažiau reikšmingas Palangai ir Lietuvai kaip Gintaro muziejus, jūra, Birutės kalnas...

Tepadeda Jums Dievas

Su pagarba-mons.Kazimieras
Vasiliauskas

A.Mončio kūrybinio palikimo
išsaugojimo fondo pirmininkas

Kun.R.Repšys ir Adelaidės Apyl.Vald. pirm.J.Vaboliene su kun.J.Petraičiu jo gimimo dienos proga Foto: A.Budrio

Vytauto Didžiojo Gimnazijos Atkūrimo Taryba ir Atkūrimo Šalpos Fondas

1995 metų rugsėjo mėn. sukanka 80 metų, kai Vilniuje buvo įkurta pirmoji lietuviška gimnazija, kuriai 1921 metais suteiktas Vytauto didžiojo vardas. Tai buvo svarbiausias lietuviybės ir prarasto valstybingumo atstatymo vilties židinys Vilniaus krašte. Gimnazijos mokytojais dirbo Lietuvos valstybės atkūrėjai, Vasario 16-tosios akto signatarai. Vadovaujant ilgamečiam gimnazijos direktoriui Marcelinui Sikšniui, čia mokėsi daug Vilniaus krašto švietėjų.

Gimnazijos jubiliejų minėsimė šių metų rugsėjo 22-24 dienomis Vilniuje. 1996 metais Vytauto Didžiojo gimnazija įsikurs

Senamiestyje, Augustijonų gatvėje. Šiuo metu vyksta jos projektavimo ir statybos darbai.

Vytauto Didžiojo gimnazijos atkūrimo taryba ir atkūrimo šalpos fondas kreipiasi į Pasaulio lietuvių bendrijas, fondus, Respublikos žinybas, pavienius asmenis prisidėti ir materialiai paremti šią kilnią iniciatyvą.

Atkuriamam gimnazijos muziejui maloniai prašytume siūsti mums išlikusią medžiagą, prisiminimus apie mokytojus, mokinius, jų darbus ir gimnazijos gyvavimo laikmetį.

Gerbiami gimnazijos auklėtiniai, atsiliepkite ir papasakokite apie

save, bendražygius. Iš anksto nuosirdžiai dėkojame visiems, kurie prisidės prie Vytauto Didžiojo idealų išsaugojimo ir stiprinimo.

Norintys dalyvauti iškilmėse, registruojasi paštu arba telefonu: Aušros Vartų g.23, Vilnius 2030, tel.

62 99 46, 62 41 83, fax.(370-2)72 56 92. Mūsų sąskaitos: Sąskaita Nr. 700092 - litais, valiutinė sąskaita Nr.410070163, Lietuvos Akciniame Inovaciniame banke, kodas 260101747, V.D.gimnazijos atkūrimo taryba ir atkūrimo šalpos fondas

Dvasinio susikaupimo dienos Sydnėje.

Mirus mūsų ilgamečiui kapelionui prel.P.Butkui su eile buvusių lietuviškų pamaldų lankytojų, pradėdame rimtai galvoti, kokia netolima ateitis laukia bendruomenės dvasinio gyvenimo.

Likęs silpnos sveikatos kun.P.Martūzas dar atlaiko lietuviškas pamaldas. Jam susirgus kreipiamės į vietinį kleboną kun.Norman Grady. Dėl šių ir kitų priežasčių lietuviai tikintieji atrodo pradeda eiti į australų pamaldas jiems patogesniu laiku.

Lietuvių katalikiškai bendruomenei reikalingas jaunas kunigas, kad ją vėl prikelėtų iš apsnūdimo. Kun.J.Petraičio rūpesčių į Australiją atvyko jaunas kun.Ričardas Repšys, MIC. Tik sušilęs kojas po kelionės kun. svečias sugrįžo į Sydnę ir čia pravedė Rekolekcijas liepos 29 ir 30 dienoms. Į Rekolekcijas atsilankė apie 150 tautiečių. Sekmadienį pamaldų metu giedojo Dainos choras vad. Justino Ankaus. Po Rekolekcijų parapijos misijos komitetas svečiui suruošė pietus kartu su parapijiečiais. Pietų metu svečią pasveikino ir padėkojo Jam už atvykimą Sydnę Apylinkės pirm. V.Juška, prašydamas svečią persikelti į Sydnę. Parapijos misijos komiteto vardu Algimantas Burneikis svečiui įteikė Sv.Kazimiero medali. Kalbėjo ir kun.P.Martūzas. Svečias kun. Ričardas nuoširdžiai padėkojo sydnėjiškiams už globą su viltimi vėl čia susitikti.

Parapijos misijos narės Danutės Ankienės ir jos talkininkių dėka virš šimtinę tautiečių buvo pavašinta. Sugiedota, švečiui „Ilgiausių Metų“ su viltimi, pagalba Dievo ir gerų žmonių, gal pavyks ši mūsų pamėgtą jauną kunigą atsikviesti į Australiją.

Reikalingas SBS Radio pranešėjas Sydnėje.

Kaip pranešta radijo bangomis iš SBS Melbourne, stotis vėl paieško pranešėjo lietuviškai radijo laidai Sydnėje.

Amžius iki 65 metų. Pensininkų nepriima. Suinteresuoti prašomi kreiptis dėl sąlygų Sydnėje Mr. Sam Oserod tel. 02 727 3131. Yra

Adelaidės Sv. Kazimiero Parapijos Narių Metinis Susirinkimas

(Atkelta iš 5-to psl.)

išskaičiuodamas padarytas parapijos didelės išlaidas, nuramino visus, kad kasos stovis yra geras ir pinigų netrūksta.

Sekė ūkvedžio V.Janulio 16 punktų atliktų darbų ir Revizijos Komisijos pagyrimas už tvarkingai ir gerai vedamas knygas.

Neužilgo buvo pasiūlyti ir išrinkti 8 nauji tarybos nariai: A.Jakutis, V.Janonis, A.Kubilius, V.Nekrošius, V.Opulskis, V.Vencius, V.Vieraitis ir J.Vitkūnas. Revizijos komisija - R.Jablonskis, P.Gasiūnas ir A.Lazauskienė - sutiko pasilikti dar vieniems metams.

Katalikių Moterų Dr-ja šįmet nei sumažino, nei suprastino nė vieno užsibrėžto veiklos tikslo, nors žmonės ir jėgos mažėja. Jų

galimybė vėl atgauti lietuvišką programą Sydnėje. Pareiškimai dėl darbo turi pasiekti SBS stotį ne vėliau 25/8/95.

Lietuviškos laidos SBS Radio reikalai.

Išvykus į Lietuvą Rimantei Gell Sydnėje Lietuvos bendruomenės pranešimus į SBS Radijo stotį Melbourne perduos Antanas Kramilius.

Sydnėje Newcastelio ir Wollongongo bendruomenių pranešimus prašoma siūsti Antanui Kramiliui, savaitės bėgyje iki 20 val. sekmadienį, adresu 83 Queen St. Canley Heights, 2166, tel. (02)727 3131, arba faksu (02)727 3131

Pranešimai reiškia: artimos ateities organizacijų parengimai, koncertai, išvykos ir pan. Į Sydnėje Radijo pranešimus neįeina buvusių gegužinių, koncertų, reportažai. Tam yra du lietuviški laikraščiai.

Atvyko Lietuvos Seimo Delegacija.

Lankantis Lietuvoje Australijos Seimo delegacija pakvietė į Australiją Lietuvos Seimo delegaciją. Lietuvos delegacija susidedanti iš Seimo pirmininko, Česlovo Juršėno. Su juo atvyksta Seimo nariai, Vytautas Bogušis, Gediminas Kirkilas ir Arūnas Godunavičius. Jie atvyko į Australiją ir Naująją Zelandiją rugpjūčio 14 d. Sydnėje delegacija buvo tarp rugpjūčio 19 ir 21 dienomis. Juos globojo Australijos vyriausybės pareigūnai. Lietuvos Seimo delegacija pageidavo padaryti pranešimą Sydnėje lietuviams, sekmadienį, rugpjūčio 20 d. 2 val.p.p. Lietuvių Namuose. Si delegacija lankysis Canberroje rugpjūčio 22 d., Melbourne rugpjūčio 23 d. ir grįžta atgal į Lietuvą rugpjūčio 24 d. iš Sydnėje. Dėl platesnės informacijos kreipkitės į Garbės Konsulą Viktorą Šlitterį.

Su apgailėstumu praneša Sydnėje Apylinkės Valdyba, kad St.Marys miestelyje yra mirusi Liucija Cesnienė-Scott, kilusi iš Radviliškio. Vėlonės turtas siekia

Sydnėjus

virš milijono dolerių. Testamento nepaliko. Ieškomi gimines Lietuvoje. Primename visiems mūsų bendruomenės nariams, kurie nėra sudarę testamentu. Jeigu patys negalite tai padaryti, kreipkitės į Apylinkės valdybos vicepirmininką Antaną Kramilių, J.P. tel. 727 3131 ir jis jums padės surašyti testamentą be jokio mokesčio. Tai jau ne pirmas skaudus atsitikimas, kai lietuvių stambus palikimas gali nueiti į valstybes aruodą Australijoje.

Kalėdiniai siuntiniai į Lietuvą. Paskutinė siunta į Lietuvą siūsta per Sydnėje Apylinkės valdybą nors

Po Rekolekcijų Sydnėje. Iš k. A.Giniūnas, A.Burneikis, kun.P.Martūzas, kun.R.Repšys MIC, D.Ankienė, V.Juška, A.Savickienė, G.Grybaitė ir K.Ankus

Geelongas

Valstybės Dienos Minėjimas

Istorija, į kurią atsiremiam yra mūsų istorija. Šviesos ir tiesos spindulys teapšviečia skurdžius ir garbingus, kraujuojančius ir sopulingus jos puslapius.

(J. Marcinkevičius)

Lietuva buvo pripažinta Europos aukščiausiu lygmeniu - Lietuvos karalystė. Aukščiau tebuvo Popiežius ir šventosios Romos imperijos imperatorius.

Pagerbti ir paminėti vienintelį Lietuvos karalių Mindaugą, po pamaldų, Geelongo lietuvai rinkosi į Lietuvos Namus.

Paskaitą šia tema skaitė Irta Valodkienė. Paskaitoje, tolimos mūsų istorijos fone, dėmesys buvo skiriamas tarpigėdžių pilno, godaus Mindaugo karaliaus ir Mindaugo pirmojo ir vienintelio Lietuvos karaliaus, kuris sukūrė valstybę, oir mums - Tėvynę.

Po paskaitos pasirodė tautinių šokių grupė „Gegutė“, vad. Birutės Liebich, pašokdama kelis tautinius šokius.

Po šokėjų sekė mūsų viešnios Birutės Kymantienės dainos. Birutės šiltas, sodrus balsas užliejo visą salę nuteikdamas klausytojus pakiliai ir šventiškai. Įstabiausia buvo klausytis dainų, kurias ji atliko kartu su savo dukrelėmis. Įsiziebė

ir labai pavėluotai yra pristatyta gavėjams. Jeigu susilauksite kokių skundų iš Lietuvos prašau pranešti A.Kramiliui tel. 727 3131.

Siuo skelbiu registracija sekančios kalėdinės siuntos į Lietuvą. Sąlygos tos pačios. Dėžės yra dviejų dydžių: didelės 66x44x44cm kaina \$65, mažos 44x34x34cm kaina \$45. Dėžių svoris negali viršinti 30 kg. ir vertės \$120 dolerių. Toks yra reikalavimas iš Lietuvos muitinės. Laivą galima gauti apie pusę rugsėjo, tad prašau skubiai duoti užsakymus tel. (02)727 3131. Dėžės bus išduotos tik užbaigus registraciją.

Antanas Kramilius,
ALB Sydnėje Apylinkės
Valdyba

Solistė Birutė Kymantienė su dukrelėmis Geelonge

Valdybos vardu dėkoju visiems prisidėjusiems prie šio minėjimo parengimo. Ypatinga padėka G.Valaitienei ir V.Breneideriui už jų nuosirdų darbą, kuris pareikalavo daug laiko ir tritso ir kuris dėja, ne visada matomas.

ALB Geelongo Apylinkės
Valdybos sekretorė, Irta
Valodkienė

koncertą buvo įtraukti visi savaitgalio mokyklos mokiniai, suruoštas Pr.Pusdešrio „Eukalpto pavėsyje“ knygos pristatymas, radijo valandėlės Kristaus Karaliaus šventėje ir Sv.Kazimiero paminėjimai. Pristatė ir J.Kedžio knygą „Terorizuojama ir naikinama Lietuva“, Sekminėse surengė šventą valandą.

Sekė dar keli trumpi pranešimai, kaip „Baltijos“ vasarvietės, parapijos bibliotekos ir Sv.Kazimiero choro. Visi pasidžiaugė tvarka, gražia eiga tik... nesenkim, nepasiduokim! Ilgiau buvo sustota prie paskutinio - klausimų ir sumanymų punkto. Kadangi kunigo klebono

(Nukelta į 7-tą psl.)

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Kun. Ričardas Repšys MIC iškalbingai vedė Rekolekcijas. Rugpjūčio 12 d. Katalikių Moterų Draugija šventė savo metinę šventę Lietuvių Namuose Bendruomenės mėnėje. Svečias išklausė daug išpažinčių. Sv. Mišias koncelebravo su kun. Pr. Daukniu ir tarė labai aiškų Rekolekcijų pamokslą. Mišių dalyviai, kurių buvo šimtinė, palydėjo skambiomis giesmėmis. Liturginius Mišių skaitymus atliko Genė Mackevičienė. Po pamaldų Draugijos šventė toliau vyko vaišėmis svetainėje.

Svč. Marijos į Dangų Paėmimo šventės minėjimo šv. Mišios vyko Sv. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje rugpjūčio 13 d. Kun. R. Repšys MIC išklausė daug išpažinčių ir per iškilmingas Mišias savo iškalbingu pamokslu tikėjimo grožiu sužavėjo visus! Parapijos choras, kuriam dabar vadovauja Zita Prašmutaitė, buvo labai gerai pasirošęs. Įeinant procesijai prie didžiųjų vargonų choras giedojo J. Siniaus „Tu mano Viešpats!“ Po pamokslu - J. Strolis „Parveski Viešpatie“ - šią giesmę giedojo Jaunimo Gintaro Ansamblio dainininkai. Po Pakylėjimo choro moterys giedojo „Žemės kelevių giesmę“. Per Komuniją solistas Jurgis Rubas giedojo nuostabią giesmę G. Gudauskienės „Viešpaties pasaulis“ ir Parapijos choras Irenos Vakariūtės kūrybos, kompozicija M.K. Klajūno „O Viešpatie, parodyk kelią“. Parapijos chorui dirigavo Petras Morkūnas. Gintaro Ansamblio dainininkams dirigavo Dana Levickienė. Prie didžiųjų vargonų vargonavo Zita Prašmutaitė. Pamaldose dalyvavo 210 žmonių.

Kun. Ričardo Repšio MIC Pagerbimo Pietuose Lietuvių Namuose Jubiliejinėje salėje dalyvavo gera šimtinė prie papuoštų stalų. Pietus paruošė Jaunimo „Gintaro“ grupė. Pietus pravedė ALK Federacijos pirmininkas Edvardas Sidlauskas. Sveikinimo žodį tarė kun. Pr. Dauknyš ir Katalikių Moterų Dr.-jos pirmininkė H. Statkuvienė. Svečias kun. R. Repšys MIC tarė labai pagauančių žodį apie Tėvynę Lietuvą, net visi nustojo valgę klausėsi ir klausėsi! Buvo paklausimų, į kuriuos svečias vėl pagauančiai atsakė. Cia svečiui suaukojo \$326, dar Jonas Ašmonas \$10, buvo ir daugiau vokų, įteiktų svečiui.

Aukos „Tėviškės Aidams“

1995 liepos mėn.

\$25 V. Lukaitis, po \$15 A. Burneikis, R. Dambrauskas, J. Oželis, \$5 A. Gudas. Visiems aukotojams nuoširdi padėka.

„T.A.“ Administracija

A.†A. Kęstučiui Ramanauskui

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamė jo motinai, mūsų draugijos ilgametei narei - Augustei, žmonai Gražinai, dukrai Danutei, sūnui Viktorui, broliams - Narcizui ir Arvydai bei jų šeimoms.

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne

A.†A. Kęstučiui Ramanauskui

mirus, giliai užuojautą reiškiamė jo žmonai Gražinai, vaikams, jo broliui Narcizui Ramanauskui - mūsų Lietuvių Skautų Sąjungos Australijos Rajono Vadui ir visiems velionio giminėms ir artimiesiems.

LSS Australijos Rajono Vadija,

Melbourn Džiugo Tuntas ir Melbourn Skautininkų Ramovė

Katalikiškos Spaudos Mėnesio proga Svč. Marijos į Dangų Paėmimo šventės Mišiose rugpjūčio 13 d. buvo aukojamos už visus „Tėviškės Aidų“ darbuotojus, rėmėjus, prenumeratorių, gyvuosius ir jau mirusiuosius. Per tas Mišias aukas prie altoriaus atnešė ALK Federacijos valdybos Aleksandra Volkienė ir Marytė Sidlauskienė. Liturginius skaitymus atliko ALK Federacijos pirmininkas Edvardas Sidlauskas. Tikinčiųjų maldą atliko Juozas Keblys ir jis kunigams padėjo dalinti šv. Komuniją, nes šiai tarnybai yra Arkivyskupijos patvirtintas. „Tėviškės Aidams“ rinkliava atnešė \$359, o Henrikas ir Albina Petrauskai dar pridėjo \$50. Ačiū labai visiems aukotojams!

Kun. Ričardas Repšys MIC atskrido į Melbourną rugpjūčio 9 d. Aerodrome jį sutikome ir apgyvendinome mūsų Parapijos Namuose Kensingtone. Tą vakarą ALK Federacijos Valdyba ir Parapijos Taryba jam suruošė Priėmimo vaišės-susipažinimą. Sekančiom dienom po rytmetinių Mišių ir pusryčių visai dienai išveždavo aplankyti žymiąsias Melbourno ir apylinkių vietas Henrikas ir Albina Petrauskai, Dalia Didžienė su šeima, Stasys Šiuškus. Gražina Ramanauskienė su giminėm, o dr. Jadvyga ir Pranas Mulevičiai sveičia vežiojo porą dienų. Ačiū labai jiems visiems už sveičiui parodytą tokią didelį nuoširdumą!

Kęstutis Edmundas Ramanauskas, 50 metų amžiaus, kiek pasirgęs mirė rugpjūčio 12 d. Giliame liūdesyje jo žmona Gražina, dukta Dana, sūnus Viktoras, brolis Narcizas Ramanauskas - LSS Australijos Rajono Vadas, antras brolis Arvydas Ramanauskas su šeima, motina Augustė Ramanauskienė, velionio žmonos Gražinos tėveliai - Henrikas ir Albina Petrauskai ir visi artimieji.

Juozas Jasulaitis, 86 metų amžiaus, mirė Alfred ligoninėje rugpjūčio 13 d., šalia būdint prie mirštančiojo broliui Vytautui.

Vladui Bosikiui - Lietuvių Namų Klubo pirmininkui - nuoširdžiai dėkojame už veltui suteiktą Bendruomenės menę ir Jubiliejinę salę pietums, dar įjungiant ir mikrofoną, šio mūsų kun. R. Repšio, MIC sutikimo, pravedant Rekolekcijas ir vaišes! Taip pat nuoširdi padėka ir ponai Joanai Valaitienei už gražų stalų papuošimą gyvomis gėlėmis.

Dėkoja kun. Pr. Dauknyš ir Parapijos Tarybos vardu.

Pranešimas Lietuviams

Australijoje viešinti Lietuvos Seimo delegacija, vadovaujama seimo pirmininko Česlovo Juršeno, trumpai lankysis Melbourne rugpjūčio 23-24 dienomis.

Australijos Užsienio Reikalų departamentas šioms Parlamento svečiams susitikimo laiką su Melbourne lietuviais paskyrė trečiadienį, rugpjūčio 23 d.

Delegacija lankysis Melbourne Lietuvių klube ir duos pranešimą 8 val. vakare. Nors laiko turėsime

Melbourn

nedaug, tikimės kad seimo atstovai sutiks atsakyti į svarbiausius, mums rūpimus klausimus.

Lietuvos Respublikos
Konsulatas Melbourne,
ALB Krašto ir
Melbourno Apylinkės valdybos

Siuntiniai į Lietuvą

Melbourno Lietuvių Klubas organizuoja siuntinių siuntą Lietuvon. Siuntiniams dėžės galima įsigyti Lietuvių Namuose sekmadieniais, pradedant rugpjūčio mėn. 20 d. iki rugsėjo mėn. 17 d. imtinai, nuo 12-3 val. p.p. Dėžės kaina \$45.00. Svoris 30 kg.

Pristatymo laikas bus praneštas vėliau. Dėl informacijų kreiptis: V. Bosikis tel. 9458-1637.

Melb.Liet.Klubo Valdyba

XIX AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Devynioliktųjų

ALDienų ruošos komitetas susideda iš 24 asmenų, kurie, pirmininkės Bronės Staigaitienės pakviesti, prisiėmė įvairias pareigas. Komiteto adresas yra 13 Wickham Ave., Forest Hill, Vic. 3131. Telefonas (03)9878 5631, Fax (03)9873 1643.

Komiteto narys P. Kviecinskas yra atsakingas už dainų šventės organizavimą, jo telefono numeris

yra 9744 4270. D. Antanaitienė rūpinasi tautinių šokių švente, jos telefono numeris yra 9857 8338. A. Karazijienė, tel. 9338 2172 organizuoja poezijos, dainos, tautosakos vakarą. Meno parodą ruošia G. Gasiūnienė tel. 9589 2428, o kartu vyksiančią tautodailės parodą - R. Eskirtaitė, tel. 9347 0703. ALD informaciją ko-ordinuoja G. Zemkalnis, tel. 9848 8792. Telefonu numeriai yra Melbourne, kodas 03.

Visiems renginiams patalpos jau yra užsakytos, o taip pat tartasi su meteorologijos biuru bandant užsakyti sauletą dieną. Gerą nuotaiką garantuoja komitetas.

XIX ALD Melbourne informacija

AUKOS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDUI

\$50 Nata ir Jurgis Liutikai (830) NSW ir \$10 R. Semeta A.A. Jonorimanto Meiliūno atminimui.

Nuoširdus ačiū už aukas.

Vincas Ališauskas, ALFondo
iždininkas

Adelaidės Šv. Kazimiero Parapijos Narių Metinis Susirinkimas

(Atkelta iš 6-to psl.)

buvo pranešta, kad bendruomenės leidžiamas biuletėnis „Zinios“ siūlosi susijungti su „Sv. Balsu“, atsirado daug ir įvairių pasisakymų. Pasiūlyta sudaryti parapijos komisijai susitikti su „Zinių“ atstovais ir išspręsti susijungimo klausimą. Kita ilgiau užtrukusi diskusija iškilo dėl vidurnakčio mišių Velykose ir Kalėdose. Žmonės vengia vidurnaktį keliauti ir nors labai gaila tokią gražią tradiciją prarasti, tačiau pati gyvenimo eiga, mūsų amžius ir bendruomenės narių mažėjimas verčia mus keistis ir prisitaikyti visų

gerovei. Mišių klausimas buvo paliktas pačiam klebonui tvarkyti, kaip jam atrodys geriausia.

Susirinkimas baigtas malda ir prisiminimu visų mirusiųjų narių. Baro vedėjas Vyt. Nekrošius pakvietė visus susirinkimo narius pasivaistinti ir skaniai „išsiplepėti“ visais dar rūpimais reikalais.

Džiaugiamės, kad finansiniai bei tvarkos atžvilgiu viskas yra gera ir gražu, liūdna, kad mažėjame, jėgų ir žmonių atveju, o mūsų jaunoji karta šalinasi. Mūsų užsimojimai jiems yra svetimi. Bet ar tai ne mūsų pačių kaltė?

E. Varnienė

■ RAŠOTE TESTAMENTĄ? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“!
■ Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia.
■ Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aidams“!

Antras Artilerijos Pulkas atsiliepi!

Prisiminus antrojo Artilerijos Pulko paskutines dienas 1938-1940 metais Nepriklausomoje Lietuvoje.

1938 m. lapkričio pirmą dieną buvau pašauktas atlikti karinę prievolę, Lietuvos kariuomenėje - antrame Artilerijos Pulke, antroje grupėje, ketvirtojoje baterijoje, Žvalgų būryje.

Pati pradžia nebuvo jau taip sunki - vadai, kadras griežti, bet įmanomi, naujokų be reikalo nebūdė ir nesikoliojo. Iš ryto užsiėmimai jojykoje ant arklų. Komandų gerai suprasti nebūtinai reikėjo - ilgus metus arkliai tarnavę kariuomenėje, buvo sumanesni už naujokus, tik leisk jam laisvai veikti, ir visas jojykos vado duodamas komandas arkliai atlikinėjo patys. Kariuomenės arkliai - kumelės buvo gan aukšti, tai naujokams nelengva būdavo ant jų užsilipti.

Tris kartus dienoje arklus šerdavome, girdydavome, ir valydavome, tai buvo „arklių ruoša“. Po ruošos, prie stalų sėsdavome mes patys pusryčiams, pietums ir vakarienei.

Artilerijoje kareivių maistas buvo geras ir pakankamas. Pusryčiams - juoda duona, sviestas, juoda kava. Pietums - juoda duona, mėsa, kiauliena ar jautiena, riebi skani sriuba, kruopų arba žirnių košė su reibalais. Vakarienei - daugiausia pieniška sriuba, juoda duona.

Kareivinėse - patalpos švarios, dviejų gučių geležinės lovos, dvi švarios „paklodės“ (jitiesimai), dvi vilnonės antklodės, pagalviukas. Nuo 12 valandos nakties, viskas tyku, nei mažiausio triukšmo. Kareivio apranga buvo gera: vasaros metu užsiėmimų uniforma buvo lininė, bet nesulopyta, kurią dėl švaros, ar nusidėvėjimo keisdavomės sandėliuose, o taip pat ir aulinius batus. Išėginė uniforma, visais sezonais buvo nauja, ir vilnonė. Kailinukai užsiėmimams, ilga iki kulnų graži milinė išėjimui.

Kareivio artileristo asmeninė ginkluotė susidėjo: trumpas Čekoslovakiškas šautuvas, vadinamas „Zbrujofka“, neliečiamas davyns 15 kovos šovinių, dujokaukė, kuprinė. Kartais artilerijoje buvo panaikinti jau 1934 metais, bet išduodavo važiuojantiems atostogų ir kareivinių būdėjams. Po pietų, mokindavo rikiuotės, arba pamokos būdavo laukuose, arba klasėje. Lijant užsiėmimams į lauką nevedavo. Gyvenimas artilerijoje buvo linksmas, kazematuose skambėdavo kareivių dainos, vienas kitą išmįslinti, kumščioti, ar bet kaip skriausti buvo draudžiama. Vadai, nors kartais ir nubausdavo, bet daugiausia baudos būdavo lengvos. Kartais užmėsdavo vieną valandą išstovėti su šautuvu ant peties, bet tai niekas nedejavo, nes suprasedavo

reikalą.

Mūsų antras Artilerijos Pulkas buvo išdėstytas keturiose vietose - viena grupė su pulko štabu ir antro Artilerijos Pulko mokomąją stovėjo Kėdainiuose. Kita grupė stovėjo Raseiniuose, o kitos dvi Juodaičiuose ir Seredžiuje. Antrojo Artilerijos Pulko vadas buvo pulkininkas leit. Jesulaitis. Antroji grupė stovėjo Seredžiuje, su grupės vadu majoru Jurksu. Grupė susidėjo iš 4 baterijų, kurios buvo apginkluotos: trys baterijos lauko pabūklais 75 mm ir viena gaubčių baterija, 105 mm. Prie to, kulkosvaidininkai, rysininkai, žvalgai ir ūkio būrys. Pulka nebuvo pilni.

Kiek pamenu - mūsų antrosios grupės, kuri stovėjo Seredžiuje, kadro vadų pavardės buvo šios: Skyrininkai - Jančauskas, Bubilaitis, Zokas. Būrių vadai - jaunesnis leit. Steponėnas, leit. Gudeliauskas, leit. Naruševičius ir kiti kurių pavardžių nepamenu. Viršilis, Totoraitis ir Ašmena. Kariūnai, J.Vėjelis, kuris pasitraukęs į Vakarus gyveno ir prieš porą metų mirė Nottingham Anglijoje. Taip pat kariūnas Kaunas. Būrininkai - pusk. Račiūnas, pusk. Ribokas, pusk. Titlius ir kiti kurių pavardžių taip pat nepamenu. Ketvirtos baterijos vadas kap. Tervydis, kaip jau minėjau grupės vadas majoras Jurksas. Kadangi Seredžiaus igula sudarė Artilerijos grupę ir Pėstininkų batalionas, tai igulos vadas buvo pulkininkas leit. Namejuška.

Tik įstojus į kariuomenę, už, maždaug, 6 savaitių buvau paskirtas į Artilerijos mokomąją Kėdainiuose. Nenorėjau ten vykti, bet būrio vadas leit. Steponėnas prikalbėjo ir trumpai prieš Kalėdas ten išvežė, nors atsikalbinėjau kad esu reikalingas mano tėvų ūkyje, bet atsakė kad Lietuvos kariuominei reikia kadrinių taip pat...

Naujokai mokomos bijojo, bet radome netaip blogai, kaip kad buvo kitų kareivių piesta. (Pastaba - nekalbu apie pėstininkų mokamą, kur gyvenimas buvo gan žiaurus.) Kiti daliniai artileristus vadindavo „ponais“. Artilerijos mokojoje, visi vadai, buvo įmanomi. Mokomos baterijos vadai: Skyrininkas Rekštys, būrininkai Bagužis ir Vinča, (imtininko - boksiniuko Vinčos brolis, kuris neapsakomai puikiai dirbdavo ant makštos prietaisų, ypatingai ant „turniko“). Viršila, buvo Endriukaitis. Būrio vadai buvo du, vienas berods Adomaitis, antrojo nepamenu. Baterijos vadas buvo kapitonas Kriaučiūnas.

Mokomos baterijos jojykla, bei užsiėmimai su pabūklais vykdavo Smilgos aikštėje, prie Smilgos upelio, netoli Dotnuvos Žemės Ūkio Mokyklos. Grįžtant iš sargybos, ties

sargybinės durimis, buvo peršauta mano kairės kojos pėda, todėl teko ilgai gulėti Karo ligoninėje Vytauto pr. Kaune. Iš ten stebėjome Rusijos armijas žygiuojant į Kauną ir gilyn į Lietuvą, tai buvo 1940 metais birželio mėnesį. Rusų kariuomenės apranga, bei ginkluotė bylojo kad ne tik jos kariuomenė, bet ir pati Rusija, yra labai biedni. Kareiviai suplyše, nesiskutė, nesiprausė, suvargė. Arkliams traukiami kariški vežimai, maži, nedažyti, arkliai mažiukai ir liesi, atrode kaip sumušti Napoleono Boneparto armijos likučiai bėga iš Rusijos. Komunistuojantys kauniečiai mėtė gėles raudonarmiečiams, bet šie visiškai tuo nesijdomavo, jie norėjo daugiau duonos, negu gėlių, bei siunčiamų bučių. Visai nerodė šypsenų savo veiduose.

1940 metų birželio mėnesį buvau išrašytas iš Karo lauko ligoninės Kaune ir po dviejų metų Lietuvos kariuomenėje ištarnauto laiko,

buvau išrašytas į atsargą. Šiaip taip išsislapčiau neišvežtas į Sibirą. 1941 metais birželio pabaigoje Lietuva okupavus vokiečiams, kad išvengus vokiečių mobilizacijos, stojau į Lietuvos viešąją policiją ir 1944 liepos pabaigoje, kada rusų armijos vėl brovėsi į Lietuvą, buvau priverstas peržengti Vokietijos sieną ir 1947 metais, atsidūriau Anglijoje, kur ir dabar gyvenu. Anglijoje gyvendamas, per visą laiką dirbau Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui, o dabar kaip jau ją turime ir toliau dirbu savo Tėvynės labui, įdomu kur randasi kiti buvę Antrojo Artilerijos Pulko kariai?

Labai norėčiau su kartu buvusiais kariškiais kolegomis susirašinėti, ar susitikti - todėl prašau Antrasis Artilerijos Pukas atsiliepkite, per spaudą, ar redakciją, ar asmeniškai. Ačiū.

Juozas Domeika, 8 Dale Street, Sneinton, Nottingham NG2 4JX - tel. 0115-9583672 Nottingham. 1940 m. birželio 15 - 1995 birželio 15

Tėvynės ieškotojas Cz.Miloszas - vėl savo gimtinėje

Valdas Bartasevičius

Nidos rotušėje Nobelio premijos laureatui Czesławui Miloszui Respublikos Prezidentas įteikė Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordina, kuriuo žymusis poetas ir eseistas apdovanotas šių metų vasario 16 dieną už nuopelnus Lietuvos kultūrai.

Cz.Miloszas šį kartą atvyko mūsų šalies vadovo A.Brazausko kvietimu. Jis ir kelionėje jį lydinti žmona Karolina spėjo pasivaikščioti po Vilniaus senamiestį, apsilankyti Kaune, gimtuosiuose Sateiniuose. Beje, ponja Karolina, taip pat kartą jau viešėjusi Lietuvoje, anksčiau nebuvo Vilniuje, kurį savo kūtryboje nuolat prisimena jos vyras.

Cz.Miloszas gimė 1911 metais Lietuvoje, dabartiniame Kėdainių rajone, Sateiniuose. Baigęs 1934 metais Vilniaus universiteto Teisės fakultetą, poetas išvyko į Paryžių, vėliau persikėlė į Varšuvą. Antrojo pasaulinio karo metais dalyvavęs antinaciniame rezistenciniame sąjūdyje, Cz.Miloszas komunistinės Lenkijos valdžios buvo pasiūstas diplomatinėn tarnybon, iš pradžių į JAV, vėliau - į Prancūziją. Tačiau 1951 metais poetas atsiskė bendradarbiauti su Lenkijos valdžia ir tapo emigrantu. Kurį laiką gyvenęs Prancūzijoje, Cz.Miloszas persikėlė į JAV ir dabar, pasak Tomo Venclovos, laikomas vienu geriausių amerikiečių žemėje gyvenančių poetų.

Tragizmo kupinoje Cz.Miloszo kūtryboje labai stipriai jaučiamos Dievo ir Tėvynės ieškojimo temos. Ir lyrikoje, ir eseistikoje, ir romane

„Isos slėnis“ jis ne kartą nostalgikai, su meile prisimena Lietuvą, Vilnių, gimtąsias apylinkes. Pasak poeto, dėl simpatijų mūsų šaliai kai kurių lenkų jis net kaltinamas, kad esąs per daug proletuviškas. Cz.Miloszas sakė: „Ne sykį būdavau klausiamas, kas man yra Lietuva. Atsakydavau, jog tai pirmiausia mano vaikystės spalvos, pavaldai, kvapai“.

Gyvendamas JAV, Cz.Miloszas susipažino ir susidraugavo su lietuvių išeivijos poetu ir literatūrologu Tomu Venclova. Dar aštuntąjį dešimtmetį lenkų emigraciniame žurnale „Kultura“ ir lietuviškuosiuose „Akiračiuose“ buvo išspausdintas jų savotiškas intelektualinis pokalbis - dialoginis ese „Vilnius kaip dvasinio gyvenimo forma“.

Cz.Miloszo kūtryba į komunistinę Lenkiją buvo įsileista tik po to, kai 1980 metais poetas gavo Nobelio premiją. Dar vėliau ji pasiekė Lietuvą, poeto tėvynę, kurios dvasios versmį jis nuolat ieško savo knygoje. Neseniai į lietuvių kalbą išversta ir išleista Cz.Miloszo eseistikos knyga taip ir vadinasi - „Ieškau tėvynės“. Tačiau lietuvių kalba galima paskaityti tik palyginti nedidelę Cz.Miloszo kūtrybos dalį. Ypač nedaug yra išversta poezijos.

Cz.Miloszas 1992 metais dalyvavo „Poezijos pavasario“ renginiuose. Tų pačių metų birželio mėnesį jam buvo suteiktas Vytauto didžiojo universiteto garbės daktaro vardas.

Šįkart atvykęs į Lietuvą, Cz.Miloszas ketina ilsėtis Kuršių Nerijoje. Beje, porą vasarų ketvirtojo dešimtmečio pradžioje, prieš ateinant Vokietijoje Hitleriui į valdžią, jos smėlio kopomis mėgdavo vaikštinėti kitas Nobelio premijos laureatas, vokiečių rašytojas T.Mannas. Sovietiniais laikais, 1963 metais, į Nidą buvo atvažiuavęs dar vienas Nobelio premijos laureatas - prancūzų rašytojas J.P.Sartre'as.

„L.R.“

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	802 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Gardenvale: 135 Martin Street.....	596 8144
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011
Berwick: 21 Lyall Road.....	707 5533
Moorabbin: 16 Tuck Street.....	555 9088
St. Albans: 69 Alfreda Street.....	367 4333